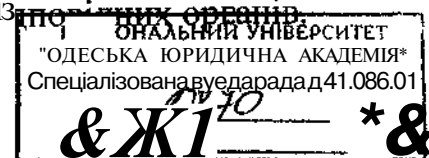

ВІДГУК

офіційного опонента - доктора юридичних наук, професора Калайнова Дмитра Петровича на дисертацію Калімбета Андрія Леонідовича «Державне управління у галузі телебачення в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми. Актуальність теми, обраної для дисертаційного дослідження, зумовлена тим, що державне управління в галузі телебачення в Україні, яке неодмінно пов'язано з управлінням в інформаційній сфері, є одним із пріоритетних напрямів державної діяльності. Стрімкий розвиток суспільних відносин саме в інформаційній сфері потребує особливої уваги та зумовлює вдосконалення організаційних засад управління у відповідній сфері, пошуку нових підходів до процедурних та змістовних аспектів управління. Водночас організація та діяльність системи органів державного управління у галузі телебачення є складовою проблеми розвитку системи державного управління в Україні. Необхідність наукового дослідження цих органів з позицій саме адміністративного права зумовлена, зокрема, тим, що один із таких центральних органів (Міністерство інформаційної політики України) є принципово новим суб'єктом управління, з іншого боку спеціальні визначені Конституцією України органи державного управління у відповідній галузі, які мають спеціальну компетенцію, також потребують комплексного вивчення. Недостатній рівень наукової розвиненості та вивчення даної проблематики, а саме недостатнє дослідження місця та ролі центральних органів виконавчої влади загальної компетенції, органів спеціальної компетенції в системі суб'єктів державного управління в галузі телебачення, відповідності функцій таких органів їх цільовому призначенню представниками науки адміністративного права (тобто відсутність фундаментального наукового підґрунтя), зумовлюють перманентний перегляд законодавчих положень у цій сфері, зокрема, щодо визначення статусу й аспектів діяльності ві

Актуальність обраної теми дослідження зумовлюється необхідністю вивчення змісту державного управління в галузі телебачення в Україні, розгляду конкретних заходів управлінського впливу органів загальної і спеціальної компетенції, зважаючи складність та неоднозначність управління відповідними процесами, яке призводить до виникнення складнощів у правозастосуванні, відсутності сталої практики вирішення проблемних питань тощо. Для підготовки внесення змін до чинного законодавства України необхідно розв'язати проблемні питання на теоретичному рівні, що запропоновано дисертантом у своєму дослідженні.

Таким чином, тема дисертації, обрана А.Л. Калімбетом, є актуальною як із теоретичної точки зору, так і з позицій необхідності розроблення теоретично обґрунтованих змін до адміністративного законодавства. За своїми проблемністю, суспільною і науковою значимістю обрана тема цілком відповідає проблематиці кандидатської дисертації зі спеціальності 12.00.07 — адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації А.Л. Калімбета, визначається тим, що вони підтверджені певними науковими доказами, емпіричними фактами і є переконливими.

Джерельну базу дослідження становить 205 опублікованих праць і нормативно-правових актів. Проаналізовано чинне законодавство України з проблеми, що досліджується, законодавство зарубіжних країн, правові джерела минулих років. Досліджено значну кількість наукових праць з конституційного права, адміністративного права, а також робіт із теорії та історії держави і права. Літературні джерела осмислювалися критично, ведеться аргументована полеміка.

Емпіричну базу дослідження становлять матеріали практичної діяльності Кабінету Міністрів України, Міністерства інформаційної політики України, Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

На підставі зазначеного слід констатувати належну обґрунтованість положень, висновків і рекомендацій, викладених у дисертації А.Л. Калімбета.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Коректне визначення мети та постановка завдань дослідження, виділення об'єкта та предмета дослідження, застосування необхідної методологічної бази та володіння засобами наукового пізнання надали автору можливість одержати результати, які характеризуються повнотою та достовірністю, і є апробованими. Висновки, сформульовані за результатами дослідження, мають наукову новизну та є належним чином обґрунтованими.

Метою роботи є характеристика змісту, організаційно-правових засад державного управління у галузі телебачення, визначення системи суб'єктів управління у галузі телебачення та шляхів удосконалення організації їх діяльності у контексті оптимізації системи органів державного управління. Відповідно до мети сформульовані завдання роботи. Вони логічно пов'язані між собою, а їх вирішення дозволяє досягнути визначену у роботі мету та розкрити тему роботи.

Дисертація складається із вступу, трьох розділів, нерозривно пов'язаних між собою, висновків та списку використаних джерел. Перший розділ дисертаційного дослідження присвячений теоретичним засадам державного управління у галузі телебачення в Україні. Автор аналізує здобутки вчених стосовно обраної теми дослідження та виокремлює напрями дослідження, які не охоплювалися та не охоплюються на теперішній час науково-теоретичними напрацюваннями. У першому розділі також визначено галузь телебачення як об'єкт державного управління, охарактеризовано принципи державного управління в галузі телебачення. Другий розділ присвячено характеристиці організаційних засад державного управління в галузі телебачення в Україні, а саме — системи органів, яких наділено управлінськими повноваженнями в галузі телебачення, Державного комітету телебачення і радіомовлення України як суб'єкта державного управління в галузі телебачення, а також Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення як суб'єкта дер-

жавного управління в галузі телебачення. Автор детально аналізує кожен з органів, які мають управлінські повноваження в галузі телебачення і виокремлює особливості їх діяльності. У третьому розділі докладно аналізується зміст державного управління в галузі телебачення в Україні, а саме: форми державного управління в галузі телебачення, методи державного управління в галузі телебачення, контроль та нагляд у галузі телебачення, а також адміністративна відповідальність у галузі телебачення.

Таким чином, дисертація А.Л. Калімбета характеризується системним підходом щодо предмета дослідження: перший розділ присвячено теоретичним засадам державного управління в галузі телебачення, другий - організаційним засадам державного управління в галузі телебачення, у третьому розкривається зміст державного управління в галузі телебачення.

Достовірність і обґрунтованість наукових положень дисертації досягнуто за рахунок комплексного застосування різних методів дослідження, а також вивчення значного масиву вітчизняної та зарубіжної літератури, нормативно-правових актів.

Переходячи до оцінки новизни основних положень, висновків дисертації, слід зауважити, що в дослідженні дисертант сформулював нерозроблене раніше наукове завдання, розв'язання якого дозволило одержати нові наукові результати і виробити ряд пропозицій. Дисертантом на основі опрацювання значного обсягу наукового та практичного матеріалу сформульовано низку висновків, спрямованих на вдосконалення здійснення державного управління в галузі телебачення, у тому числі питань здійснення контрольно-наглядових повноважень відповідними органами в цій галузі.

Цілком логічним є те, що дисертант починає дослідження з визначення історіографії проблеми, а саме аналізу стану наукових досліджень державного управління в галузі телебачення, що дозволяє дисертанту окреслити методологічну базу дисертаційної роботи, а також виокремити перспективні напрямки подальшого дослідження обраної теми. Розвиваючи тему дослідження, автором визначено, що зміст об'єкта державного управління в галузі те-

лебачення становлять не інформаційно-технічні відносини, а саме суспільні відносини, пов'язані з виробництвом аудіовізуальних програм та передач, у тому числі їх змістовним наповненням, а також із їх поширенням серед широких мас населення.

Автор детально аналізує суб'єктів, наділених управлінськими повноваженнями в галузі телебачення, уперше виокремлюючи три групи суб'єктів управління у галузі телебачення, які наділені компетенцією: 1) загального характеру: а) на центральному рівні - Кабінет Міністрів України, Міністерство культури України, Міністерство інформаційної політики України); б) на місцевому рівні - органи місцевого самоврядування, відповідні управління та відділи державних органів, які здійснюють державне управління у сфері культури на місцях; 2) спеціального характеру: а) на центральному рівні - Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення; на місцевому рівні - представники Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі; 3) органи, що мають юрисдикційні повноваження: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації та Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

У роботі набувають подальшого розвитку і загальнотеоретичні проблеми адміністративного права, зокрема теза про доцільність зарахування методу заохочення (стимулювання) у державному управлінні в галузі телебачення до економічних методів, а не до адміністративних тощо.

Викладене дозволяє визначити, що дисертація А.Л. Калімбета має наукову новизну, яка полягає в проведенні одного з перших в Україні наукових досліджень змісту, організаційно-правових засад державного управління у галузі телебачення у контексті оптимізації системи органів виконавчої влади, особливостей адміністративної відповідальності у цій галузі.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях. Основні теоретичні положення, висновки та рекомендації дисертації ви-

кладено загалом у 17 наукових публікаціях (6 статей у фахових вітчизняних виданнях, 1 — в зарубіжному науковому виданні, та в 10 тезах доповідей на науково-практичних конференціях).

Оцінка ідентичності змісту автореферату і основних положень дисертації. Детальний аналіз дисертаційної роботи й автореферату А.Л. Калімбета дає підстави констатувати ідентичність автореферату й основних положень дисертації. Наведені в авторефераті наукові положення, висновки і рекомендації в повному обсязі розкриті й обґрунтовані в тексті дисертації.

Важливість для науки та практики одержаних автором дисертації результатів. Дисертаційне дослідження виконане відповідно до загальної теми дослідження кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія» «Система адміністративного, адміністративно-процесуального та фінансового права у контексті адміністративної реформи». Вона є частиною роботи університету в рамках загальної тематики «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» (державний реєстраційний номер 0110Ш00671).

Результати дослідження можуть бути використані при законодавчому врегулюванні відносин у процесі державного управління в галузі телебачення в Україні.

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації. Здійснене дослідження створює науково-теоретичну базу для подальших розробок сучасних проблем державного управління, зокрема в інформаційній сфері. Практичне значення отриманих результатів дисертації визначається комплексним характером дослідження і полягає у їх використанні у: науково-дослідній сфері - для вирішення ряду теоретичних питань державного управління у галузі телебачення у процесі його подальшого дослідження; правотворчості - при внесенні змін і доповнень до чинного законодавства, зокрема Законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду Украї-

ни з питань телебачення і радіомовлення», розробленні підзаконних нормативно-правових актів, положення яких регламентують державне управління в галузі телебачення; правозастосуванні - у процесі безпосереднього застосування органами управління у галузі телебачення норм законодавства при вирішенні питань організації та діяльності; навчальному процесі - при підготовці підручників і навчально-методичних посібників із дисциплін «Адміністративне право України», «Державне управління», «Публічна служба в Україні»; для підвищення кваліфікації та рівня професійних знань державних службовців та посадових осіб органів управління в галузі телебачення.

Зауваження щодо змісту дисертації. У цілому дисертаційне дослідження здійснено на високому науковому рівні. Проте деякі його положення є дискусійними або недостатньо аргументованими, що пов'язано з новизною досліджуваної проблематики та висловленими автором позиціями з окремих досліджуваних проблем.

1. Автор визначає, що Верховна Рада України і Президент України наділені в галузі телебачення повноваженнями управлінського характеру, які мають прояв у формуванні складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, як суб'єкта управління в галузі телебачення. Чи означає це віднесення цих органів автором до системи органів державного управління, що відповідає назві підрозділу 2.1 дисертаційного дослідження «Система органів державного управління у галузі телебачення»? Також хотілося б почути позицію автора щодо розуміння категорії «державне управління» у вузькому або широкому значенні.

2. Автор визначає, що зміст об'єкта державного управління в галузі телебачення становлять не суто інформаційно-технічні відносини, а саме суспільні відносини, пов'язані з виробництвом аудіовізуальних програм та передач, у тому числі їх змістовним наповненням, а також із їх поширенням серед широких мас населення.

Таке визначення видається дискусійним та потребує додаткової аргументації, оскільки автор не конкретизує суб'єктів виробництва та поширення

вищезазначених аудіовізуальних програм та передач, залишаючи поза увагою, чи збігаються ці суб'єкти, чи є суб'єкт виробництва та/або поширення виключно фізичною або юридичною особою, а також чи є телебаченням виробництво та поширення аудіовізуальних програм, що здійснюється суб'єктами шляхом розміщення у мережі Інтернет.

3. Автор у дослідженні обґрунтовує віднесення принципу участі громадян у державному управлінні (зокрема в галузі телебачення) до принципу демократизму, який часто виокремлюється як самостійний принцип. Така точка зору має право на існування, але потребує додаткової аргументації пропозиція автора щодо доцільності включення принципу участі громадян у державному управлінні до принципу демократизму, адже принцип демократизму за своєю сутністю охоплює майже всі принципи державного управління, які не можуть бути забезпечені та реалізовані за умови недотримання принципу демократизму.

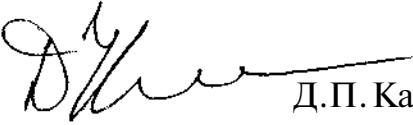
4. Автор пропонує внести зміни до структури Державного комітету телебачення і радіомовлення України щодо ліквідації Управління видавничої справи і преси і Управління розвитку інформаційної сфери та європейської інтеграції з передачею відповідних повноважень Міністерству культури України. Чи сприятимуть такі зміни ефективній роботі відповідних органів і чи не призведуть такі кроки до зменшення ефективності їхньої діяльності?

Загальний висновок та оцінка дисертації. Висловлені зауваження характеризують складність дослідженої проблеми, мають дискусійний характер, а тому не впливають на загальну позитивну оцінку наукового дослідження. Виконана Андрієм Леонідовичем Калімбетом наукова праця сприяє розв'язанню ряду теоретичних і практичних питань, що мають важливе значення для ефективного правозастосування чинних нормативних положень.

У цілому можна зробити висновок, що дисертація «Державне управління у галузі телебачення в Україні» є самостійним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від

24.07.2013 р. № 567, а її автор - Калімбет Андрій Леонідович - заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент -
завідувач кафедри
державно-правових дисциплін
Одеського державного університету
внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

Д.П. Калаянов

Підпис засвідчую.
Перший проректор Одеського
державного університету
внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, опонент

С.В. Албул